

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Factors Affecting the Success of Mae La Noi Sub District Village Fund in Mae La
Noi Sub-District, Mae La Noi District, Mae Hong Son Province.

ปวิตร กันทะสีมา* อภิวัฒน์ พลสยาม* สุวรรณโชติ ชุ่มเย็น* ฐาปนา ใจกล้า* วิษรุช อินทยะศ*

Pavit Kantaseema* Apiwathana Polsayom* Suwannachot Chumyen*

Thapana Chaikla* Visarooch Intayos*

อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*

Lecturer, Pacific Institute of Management Science*

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่าง 297 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน และกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า ใช้แบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับและเลือกแจกแบบสอบถามแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคล กำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย พบว่าระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อแบ่งเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ด้านวินัยทางการเงิน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านการบริหารจัดการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

คำสำคัญ : ปัจจัยความสำเร็จ, กองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย

Abstract

This propose of this research was to the study of factors affecting the success and compare the opinions of village community fund committee of Mae la noi sub-district village fund, Mae la Nnoi district, Mae hongson province. The population and sample of 297 people.

Data analysis by percentage, mean, average, T-test, F-test and standard deviation dislocation was .05

The results of the studies: Factors Affecting the Success of Village Funds in Mae La Noi Sub-district It was found that the overall opinion level was high. The mean was 4.47. When divided into individual aspects, it was found that the participation There is a high level of opinion. The mean was 4.49 in financial discipline. There is a high level of opinion. The average was equal to 4.48 in management. There is a high level of opinion. The mean was 4.47 and the leadership of the executives. There is a high level of opinion. The mean was 4.46 and when comparing opinions of village fund members on the personal factors of gender, age, education level. And different occupations There were opinions on factors affecting the success of village funds of the Mae La Noi Sub-district Village Fund. Mae La Noi District Mae Hong Son Province found that there was no statistical difference at the 95% confidence level.

Keywords: Factors affecting success, Mae La Noi Village Fund.

บทนำ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ประชาชนได้นำเงินไปลงทุนสร้างอาชีพหรือขยายกิจการเพิ่มเติมจากเดิมและเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายของครอบครัวอีกทางหนึ่ง ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ จะมีการคัดสรร คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเข้ามาบริหารจัดการและมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกันเข้ามาบริหารทุก 2 ปี ตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2548) ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศที่ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่มีบางส่วนที่ยังประสบปัญหาความยากจน การขาดแคลนการบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ รัฐบาลมีความห่วงใยในปัญหาเหล่านี้มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาด้วยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นในการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่ง การพลังงาน เป็นต้น

เพื่อให้มีส่วนสนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ผลของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และมีบางประการที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เช่น เกิดการเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ซึ่งเป็นสาเหตุประการสำคัญที่ความยากจนยังเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ถือเป็นนโยบายการกระจายอำนาจในการบริหารงานอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่ให้ประชาชนในชุมชนมีสิทธิในการบริหารงานอย่างอิสระ ปัจจัยการบริหารจะประสบความสำเร็จประกอบด้วย ศักยภาพการบริหารของคณะกรรมการ ความร่วมมือของคนในชุมชนในการบริหารจัดการ ในการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและชุมชนนั้น คนในชุมชนต้องร่วมมือช่วยกันในการบริหารจัดการ และสมาชิกทุกคนต้องรับรู้ด้วยความรู้สึกร่วมกันของการเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความสามัคคีที่จะก่อให้เกิดเป็นพลังของเครือข่ายทางการเงินและสังคม ในการขับเคลื่อนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ก่อนการส่งมอบเงินทุนแต่ละชุมชนจะต้องมีการคัดเลือกคณะกรรมการขึ้นมาดูแล และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการอย่างชัดเจน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) รวมถึงการให้อำนาจการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนอย่างเต็มที่ และมีกระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้เงินกองทุน และปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งทำให้เงินทุนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

เพราะฉะนั้น การพัฒนาชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งการพัฒนาชุมชนจึงครอบคลุมในหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านประชาธิปไตย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านวัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งถือเป็นรากฐานในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ในการพัฒนาทุนทางชุมชนให้มีความเข้มแข็งต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นคนที่มีความรู้ มีจิตสำนึกสาธารณะ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนพออยู่พอกินย่อมทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นตามไปด้วย ถ้าในชุมชนนั้นๆ มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอเพราะจะได้นำเงินเหล่านั้นไปเป็นทุนทรัพย์ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สามารถบริหารจัดการชุมชนของตนเองเพื่อที่จะส่งผลให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ประชาชนต้องมีพื้นฐานที่มั่นคง มีการปรับตัวที่ดีและสามารถก้าวไปในแต่ละก้าวอย่างหนักแน่น

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่ช่วยให้ประชาชนมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่จะนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนและเป็นการบรรเทาปัญหาความยากจน ต่อมาได้มีการเพิ่มเงินให้กับกองทุนหมู่บ้านเป็นระยะๆ บางกองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จ มีผลดีต่อเศรษฐกิจทำให้เกิดการกระจายรายได้ในชนบท ส่งผลให้แก้ปัญหาความยากจนและสามารถชำระหนี้สินนอกระบบแก่สมาชิกได้ (เรืองวิทย์ เกษมสุวรรณ, 2550) แต่มีอีกหลายกองทุนหมู่บ้านที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีอุปสรรคและปัญหาในด้านชุมชนไม่มีความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการบริหารกองทุนหมุนเวียน ส่งผลทำให้กรรมการเกิดความไม่มั่นใจ กังวลใจ และเกรงว่าจะทำผิดระเบียบ จึงทำให้มีการเข้มงวดในการบริหารจัดการ ไม่มีความยืดหยุ่น การฝึกอบรมของกรรมการมีน้อยผู้ที่เข้าอบรมมิได้เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติมิได้เข้าอบรม (พรเพ็ญ ทิพยนา และคณะ, 2554) ส่งผลให้สมาชิกส่วนใหญ่ขาดวินัยทางการเงิน

นำเงินที่ได้จากกองทุนหมู่บ้านไปใช้หนี้เก่าแล้วกู้หนี้ใหม่มาชดใช้ภายหลัง โดยมีแนวโน้มในการชดใช้หนี้ไม่หมด เห็นได้ว่าเป็นการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้มีแนวทางในการจัดทำแผนและนโยบายการบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยด้านใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย
2. ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ตำบลแม่ลาน้อย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมากำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการดำเนินงานเชิงปริมาณ ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการ ด้านวินัยทางการเงิน และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ธีรวัฒน์ หินแก้ว, 2557)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 15 จำนวน ที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย 1,293 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 297 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

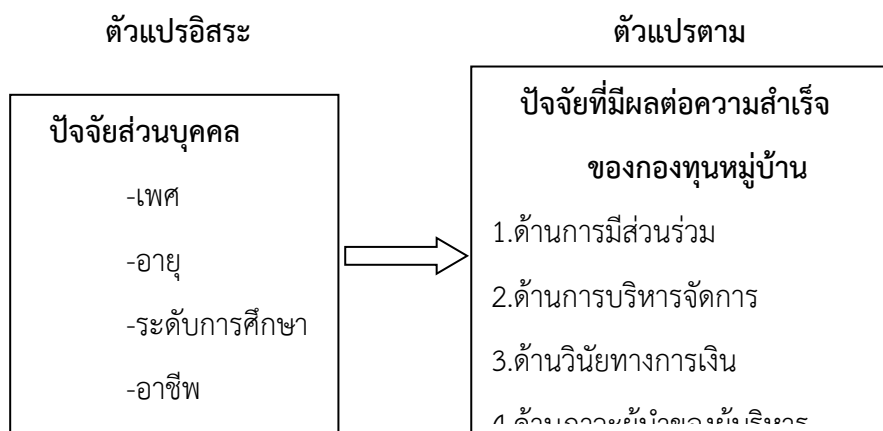
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 5 เดือน ตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2562

สมมติฐานการวิจัย

เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับองค์การการเงินชุมชน, แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, ความรู้พื้นฐานการกักเงิน, การบริหารจัดการ, คุณลักษณะของผู้บริหาร, แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร, แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลแม่สามแลบ

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยตนเอง ทำการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล วิเคราะห์ ☐ คำนวณด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ☐ ซึ่งสถิติที่ใช้ ☐ ในการวิเคราะห์ ☐ ข้อมูล ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ ☐ ข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ โดยใช้ ☐ สถิติ ค ☐ ความถี่ และค ☐ ร ☐ ยละเอียด

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้ ☐ สถิติ ค ☐ แฉก และค ☐ เบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ศึกษาวิเคราะห์สมมติฐาน โดยใช้สถิติ T-test และ F-test หรือ One-way Anova

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.54 มีช่วงอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.01 การศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.65 อาชีพเกษตรกร/ปลูกพืช คิดเป็นร้อยละ 64.98

2. ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านตำบลแม่ลาน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ด้านที่แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.49$) ด้านวินัยทางการเงิน ($\bar{X} = 4.48$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.47$) และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.46$) เรียงตามลำดับ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกันต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกตามเพศ ได้ค่าที เท่ากับ 1.528 ซึ่งค่าที่ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอายุ ได้ค่าเอฟ เท่ากับ 0.978 ซึ่งค่าเอฟดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษา ได้ค่าเอฟ เท่ากับ 1.296 ซึ่งค่าเอฟดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แลจำแนกตามอาชีพ ได้ค่าเอฟ เท่ากับ .096 ซึ่งค่าเอฟดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า

ระดับความคิดเห็นภาพรวมของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิชชา บวรโกศลกุล.(2558) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อการพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มในการทำงาน ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสร มาลัย. (2557) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของสาธารณชนมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านกระบวนการภายในโดยรวม ดังนั้นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานภายในและบูรณาการศักยภาพ ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อให้กองทุนบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อเรียงลำดับจากไปหาน้อยของกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย สูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือด้านวินัยทางการเงิน ด้านการบริหารจัดการ และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นมาจากการที่สมาชิกส่วนใหญ่ของกองทุนมีโอกาสในการแสดงความ

คิดเห็นได้ ทั้งในที่ประชุมและนอกที่ประชุม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านยึดหลักความเสมอภาคด้านความคิด สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชุตินณณ์ วงษ์คำหาร. (2559) พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนโยบายยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชนไปปฏิบัติของสถาบันการเงินชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 2 คือ การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิก เปิดโอกาสให้สมาชิกของสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำตลอดทั้งกระบวนการ และสมาชิกก็ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามระเบียบและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันได้จัดขึ้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนฯ พบว่า สมาชิกในกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อยมีความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของกองทุนรวมถึงการให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่กองทุนฯ ขอความร่วมมือ สอดคล้องกับชุตินณณ์ วงษ์คำหาร. (2559) ที่พบว่ากองทุนฯ ต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกและการท างานเป็นทีมเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้สมาชิกของสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำตลอดทั้งกระบวนการ จัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการกำหนดระเบียบ กติกา ข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติงานของสถาบัน สมาชิกมีส่วน ร่วมในการคัดเลือกตัวแทนไปทำหน้าที่คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกก็ให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติตามระเบียบและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันได้จัดขึ้น นอกจากนี้ มีการน าเรื่องที่ ต้อง พิจารณาร่วมขอความเห็นจากสมาชิกในที่ประชุมอยู่เป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านวินัยทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนฯ พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัยทางการเงินและตรงต่อเวลาอย่างเคร่งครัด ซึ่งแสดงว่า สมาชิกทราบและเข้าใจบริบทของการมีส่วนร่วมของกองทุนหมู่บ้านด้วยการมีความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาสำหรับชำระหนี้ และครัวเรือนที่มีหนี้มีแนวโน้มที่จะระมัดระวังการใช้จ่ายน้อยกว่าครัวเรือนที่ปลอดหนี้ ส่งผลให้คณะกรรมการสามารถดำเนินการหรือสรุปยอดของแต่ละปี เพื่อให้เกิดสภาพคล่องภายในชุมชนและกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับโสมาตรมี จันทรัตน์ และคณะ (2560) ที่พบว่าปัจจัยสำคัญที่จะช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ได้ดี คือ การมีวินัยทางการเงินของครัวเรือน การได้รับความรู้ทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนฯ พบว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านตำบลต้องมีการบริหารงานให้เป็นไปตามระเบียบของกองทุน ซึ่งแสดงว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านจะต้องยึดหลักการตามที่ระเบียบของกองทุนฯ ได้บัญญัติไว้เพื่อความก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับเพชรรัตน์ สุทธิเทพ. (2558) ที่พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คือกองทุนต้องยึดหลักการบริหารตามระเบียบข้อบังคับหรือมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนฯ พบว่า การทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการประชุมชี้แจงผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน กองทุนต่อสมาชิก ส่งผลให้เกิดการเอาใจใส่ต่อสมาชิกกองทุนฯ ของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2557) พบว่า การทำงานของ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีความชัดเจน เข้าใจในบทบาทหน้าที่ การดำเนินงานในด้านการประชุมชี้แจงผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่อสมาชิกฯ ความสามัคคีกันในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายการแนะนำส่งเสริมให้สมาชิกปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดูแลสมาชิกในกองทุนหมู่บ้านของตน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีอาชีพหลักเกษตรกรรม รายได้ไม่คงที่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่สามารถผลิตได้แต่ละปีหรือฤดูกาลนั้น

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่แตกต่างกัน ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการ ด้านวินัยทางการเงิน และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิงนิจ ศิริสมบุรณ์ (2553) พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานของคณะกรรมการ ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับชวนพิศ สุวรรณศักดิ์ (2556) พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อการวัดความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน โดยใช้ Balanced Scorecard พบว่าเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ทำงานในกองทุนหมู่บ้านที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกรนก น้อยแนม. (2557) พบว่า สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนปากเกร็ดรวมใจ 2 ที่มีสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของสถาบันการเงินชุมชน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับธีรวัฒน์ หินแก้ว (2557) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านทุ่งโปรง ตำบลกุดจิก อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านวินัยทางการเงิน ไม่แตกต่างกัน

จากผลของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความแตกต่างของความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบล อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิง อายุเท่าไร ประกอบอาชีพอะไร จบการศึกษาระดับไหน มีรายได้มากหรือน้อย ต่างก็ได้รับผลประโยชน์จากสถาบันการเงินชุมชนเหมือนกัน ไม่ได้แบ่งแยกในเรื่องเหล่านี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ควรกำกับ ติดตาม และให้ความรู้การบริหารกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดระบบพี่เลี้ยงให้กับหมู่บ้านที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดในด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรได้ ☐ รับการพัฒนาความรู้ ☐ ความสามารถของตนเองด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ ☐ ในการที่จะนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาสมาชิก

3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านควรได้ ☐ รับการพัฒนาและสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง และได้รับสวัสดิการที่ดีเพิ่มขึ้นจากกองทุนฯ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นควรจะมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเข้าสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 15 กองทุน เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัย
2. ควรวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องการให้บริการของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ให้ตอบสนองความต้องการ ของสมาชิกต่อไป

บรรณานุกรม

- ชุติมณฑน์ วงษ์คำหาร. (2558). ความสำเร็จในการนำนโยบายการยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา สถาบันการเงินชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 2 รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2557). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านทุ่งโปรง ตำบลกุดจิก อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ. วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต. หนองบัวลำภู.
- พรเพ็ญ ทิพยนา และคณะ. (2554). รายงานวิจัยโครงการ “การจัดความรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ตำบลกะหรอ กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เพชรรัตน์ สุทธิเทพ. (2558). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสว่างวีรวัฒน์ จังหวัดนครราชสีมา. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงินและการธนาคาร) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เรืองวิทย์ เกษมสุวรรณ. (2550). ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองต่อ
ประชาชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). หลักการ
พัฒนากองทุนเป็นสถาบันการเงินชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
โสมรศรีมี จันทรัตน์ และคณะ (2560) “มุมมองใหม่หนี้ครัวเรือนไทยผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร”
aBRIDGEd No.10/2017สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์